

Mustafa ŞAHİN
Bağımsız Denetçi

www.tesvikdestek.com

Yatırımcı kalkan SGK ve düşen vergi desteğini 2015'de geri istiyor

İnovasyon ve Ar-Ge yapan yatırımcı yaşayacak

Ülkemizde Yatırımcının geleceği, inovasyon ve Ar-Ge yolundan geçiyor. İnovasyonu kısaca yeni bir fikrin ticarileştirilebilme süreci olarak görebiliriz. Yani inovasyon dinamik bir süreçtir. İşletmelerin neredeyse yüzde 98'i KOBİ'den oluştuğuna göre, günümüzde KOBİ'lerin önceliği Ar-Ge ve inovasyon olmalıdır. Peki, bu önceliklere verilen teşvik ve destekler nelerdir... Bunları biliyor muyuz?

Yatırım yapan KOBİ'lere Devlet, bilindiği gibi birçok yatırım desteği veriyor. Sanayi bakanlığının

verdiği KOBİ Ar-Ge, Sanayi Ar-Ge destekleri yanında, Ekonomi Bakanlığı da yatırım aşamasında, en son yayınlanan "Yatırımlarda Devlet Destekleri Hakkında 2012/3305 sayılı karar doğrultusunda, Ar-Ge sonucu geliştirilen ürünlerin ticarileştirilmesine öncelik verilmektedir. Dolayısıyla Ar-Ge projelerinin ticarileştirilmesine dönük yatırımlar bu kararlar, 6 bölge olarak desteklenen yatırımlar arasında, bölge ayrımı yapılmaksızın 5. Bölge destekleri ile destekleniyor. Hatta 2012/3305 sayılı kararın ilk halinde söz konusu yatırımlar "Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen Ar-Ge projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar" şeklinde desteklenirken, bu yeterli görülmeyip destek alanı 13.10.2012 tarihinde 2012/3802 karar ile değişikliğe gidilerek "Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, TÜBİTAK ve KOSGEB tarafından desteklenen Ar-Ge projeleri neticesinde geliştirilen ürünlerin veya parçaların üretimine yönelik yatırımlar." şeklinde değişiklik ile kurumsal genişletmeye gidilmiştir. Buraya kadar tamam, bir sorun yok gibi görünse de; asıl sıkıntı patent aşamasında başlıyordu. İki yıl gibi zaman alan patent sürecinden dolayı Ekonomi Bakanlığı uygulamada değişikliğe giderek,

Ar-Ge ürünün patentinin alınmış olmasını aramamaya başlamıştır. Bu iyi bir uygulama olmuştur. Ancak yine de yatırım teşvik belgesinin alınma süreci, kurumlar arasındaki yazışmalardan dolayı 2-3 ay gibi bir zamana yayılmaktadır.

Ar-Ge, inovasyon yazılım faaliyeti kazançlarına 2015'te yüzde 50 vergisi indirimi var

Ar-Ge ve inovasyon katma değeri yüksek ürünlerin, dolayısı ile rekabet edilebilirliğin en önemli ön koşuludur. Görünen odur ki; Türkiye'nin Ar-Ge ve inovasyon kapasitesini artırması için yapılması gereken çok işi vardır. Rekabetçi güç odaklı Ar-Ge ve inovasyon temelinde verilecek desteklerin yeni bir stratejik dönüşümü özendirerek, sadece sorun tespiti ya da öneriler yapmanın yeterli olmadığından hareketle yatırıma ivme kazandıracak, devlet-yatırımcı ekseninde güven duygusu geliştirilmelidir.

Bilindiği gibi 2015 yılı ile birlikte, Ekonomi Bakanlığı'nca 2012/3305 sayılı karar doğrultusunda yürütülen 5. Bölge destekleri azalmakta, Ar-Ge yatırımlarında Sigorta İşveren Prim Desteği 7 yıldan 6 yıla, vergi indirim oranı da 10 puan inmektedir. Bunun yanında 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na, 6518 sayılı Kanunun 82'nci maddesiyle eklenen düzenleme, Türkiye'de gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile yazılım faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan buluşlardan 1.1.2015 tarihinden itibaren elde edilen kazançlara yüzde 50 Kurumlar Vergisi istisna uygulamasına (patent veya faydalı model belgesinin verildiği tarih esas alınarak) başlanacaktır.

Destekleme uygulamaları bir yandan özendirme izlenimi verirken, diğer yandan adeta motivasyon azaltıcı görünümündedir. Yatırımcıya güven veren, uygulanabilir öncelikleri ortaya çıkarıp, onlarca-yüzlerce alt projeleri hayata geçirerek bu kısırdöngüden kurtulmak mümkün

31.12.2014 tarihine kadar başlayan yatırımlara vergi indirimi desteği

Bölgeler	Bölgesel Teşvik Uygulamaları		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi indirim oranı (%)	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi indirim oranı (%)
1	15	50	25	50
2	20	55	30	55
3	25	60	35	60
4	30	70	40	70
5	40	80	50	80
6	50	90	60	90

01.01.2015 tarihinden sonra başlayan yatırımlara vergi indirimi desteği

Bölgeler	Bölgesel Teşvik Uygulamaları		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi indirim oranı (%)	Yatırıma katkı oranı (%)	Kurumlar Vergisi veya Gelir Vergisi indirim oranı (%)
1	10	30	20	30
2	15	40	25	40
3	20	50	30	50
4	25	60	35	60
5	30	70	40	70
6	35	90	45	90

Sigorta İşveren Prim desteği oranları

Bölgeler	31.12.2014 tarihine kadar (bu tarih dâhil) başlanılan yatırımlar	01.01.2015 tarihinden itibaren başlanılan yatırımlar
1	2 yıl	-
2	3 yıl	-
3	5 yıl	3 yıl
4	6 yıl	5 yıl
5	7 yıl	6 yıl
6	10 yıl	7 yıl

olabilecektir. Mademki cari açığı ve işsizliği azaltmanın yolu katma değeri yüksek olan Ar-Ge ve yenilikçi faaliyetlerden geçiyor, o halde;

■ Ar-Ge ürünü yatırımlarına 10 yıl vadeli yatırım kredisi sağlanması, inşaat harcamasına KDV iadesi verilmesi.

■ Yatırımların OSB'lerde toplanmasının desteklenmesi ve OSB'lerde yapılacak yatırımlara "öncelikli yatırım" kapsamında değerlendirilmesi, mevcut atıl binaların yatırım harcaması kapsamında alınması.

■ Asgari yatırım tutarının bölgesel desteklerde makul düzeye çekilmesi.

■ İhtisas OSB'lerin kurulması ve bölge yatırımlarının "öncelikli" yatırım olarak desteklenmesi.

■ Ar-Ge ürününün ticarileştirilmesi için yapılan yatırımların mevcut düzenleme içinde 6. Bölge yatırımı kapsamında değerlendirilmesi (10 yıl personel vergi-sigorta desteği vb)

■ Ar-Ge ürününün 2-3 yıl süren patent işlemlerinin hızlandırılması. Patent alımının teşvik edilmesi

■ 5 MW'a kadar güneş enerjisinden elektrik üretiminin lisansız üretim kapsamına alınması.

■ GES-RES enerji yatırımlarının uzun vadeli kredilendirilmesi gibi destekler hayata geçirilebilir.

Yatırımcı güven duymak istiyor

Yeni fikirlerin gelişimi ve ticarileşmesi üniversite-sanayi organik bağının, yatırımların uygulanabilirliği önceliğinde sistematik

şekilde kurulması, "önce şunu verelim de, yetmezse genişletiriz" yaklaşımının neredeyse bütün mevzuat düzenlemelerindeki izlerinin silinmesi, sanayiciye güven verecektir. Destekleme sisteminin amacı bu olmamakla birlikte, birçok girişimcinin hafızasında adeta devlet "karşılıksız hibesi veriyor" algısı mevcuttur. Bu durum, onlarca destek mekanizmasının varlığı ve yeterince anlaşılabilirliğinin bir sonucu gibi izlenim yaratmaktadır. Kişi üretimden çok finansal sıkıntısının çözümüne endekslenmiş olduğundan, "hibe var, ben nasıl alırım" a odaklanmaktadır. Bu algı ciddi yatırımcı için olumsuz piyasa algısına zemin hazırlamaktadır.

Benzer güven sıkıntısı "Yatırımlarda Devlet Destekleri Hakkında 2012/3305 sayılı karar" uygulamasında da kendini hissettirmekte olduğu söylenebilir.

■ İzmir - Manisa bölgesi yatırımlarının destekleme farkları,

■ 1. Bölge olan İzmir'de Sigorta İşveren Hissesi Desteği'nin yatırım harcamaları üzerinden yüzde 10 olurken, 6. Bölge'de 10 yıl boyunca yüzde 50 ile sınırlı iken 2012/3802 sayılı değişiklik kararı ile bu sınırın kaldırılması,

■ Yatırım harcamaları için kullanılan kredi faiz desteğinin 3,4,5,6'nci Bölgelere uygulanıp 1. ve 2'nci Bölgeye verilmemesi,

■ Yatırım dönemi vergi indiriminin 2'nci ve alt bölgelerde uygulanıyor olması,

■ En az 5 gerçek/tüzel kişi ortağın entegrasyon yatırımı ile, OSB de gerçekleşen yatırımın aynı kategoride değerlendirilmesi,

■ 2012/3305 sayılı mevzuatça asgari ücret üzerinden öngörülen yüzde 20,5 Sigorta primi işveren hissesi desteğinden, 5510 sayılı karar doğrultusunda verilen yüzde 5 desteğin mahsup edilerek, yüzde 15,5 olarak uygulanması. SGK'nın bu uygulaması mevcut yasal düzenlemeye tamamen uygundur ancak, kuruma borcu olmayan kişiye

No	Açıklama	Prime Esas Kazanç	Prim Oranı %	Prim Tutarı
1	Kısa Vadeli Sigorta Primi	73.329,03	2,00	1.466,58
2	Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigorta Pr.	73.329,03	20,00	14.665,80
3	Genel Sağlık Sigortası Primi	73.329,03	12,5	9.166,13
4	İşsizlik Sigortası Primi	73.329,03	3,00	2.199,87
Toplam Prim				25.298,51
25510 S.K. doğan İndirim				7.810,05
05510 S.K. doğan İndirim %5				3.666,45
Net Prim				13.822,01

Kişi Sayısı 50
Gün Sayısı 1333

İşletmelerin neredeyse yüzde 98'i KOBİ'den oluştuğuna göre, günümüzde KOBİ'lerin önceliği Ar-Ge ve inovasyon olmalıdır.

de prime esas kazanç tutarı üzerinden yüzde 5 uygulanıyor olması, adeta bir yerden verip diğer yerden alıyor izlenimi yaratmaktadır.

Yandaki tabloda verilen örnekte, işverene 3.666,45 TL destek, SGK kurumuna herhangi bir borcu yok ise yararlanmaktadır. 2012/3305 sayılı karar doğrultusunda da ilk anda (1.134/30*1.333 gün=50.387,40 TL *%20,5=) 10.329,42 TL destek hak edilmiş gibi düşünülebilir. Ancak uygulama 10.329,42-2.519,37=7.810,05 TL olmaktadır. (50.387,40*%5=2.519,37 TL)

Sigorta, vergi ve faiz desteklerinde bölge farkları 2015'de giderilecek mi?

Bölgesel Destekli Yatırım Teşvik Belgelerinin tamamlama vizesinde bir noktaya dikkatiniz çekmek istiyoruz. Sigorta primi ve vergi indirim haklarınızı kaybedebilirsiniz. Nasıl mı? Bunu anlamak için belge tamamlama vizenizde Yatırım harcamalarınız asgari değerler ile mi, yoksa gerçekleşen değerler ile mi yapılıyor? Buna dikkat edilmesi ve titiz bir çalışma yapılması gerekmektedir.

Bu avantajların başında, yüzde 10'dan yüzde 2'ye kadar düşen kurumlar/gelir vergisi oranı geliyor.

Ayrıca; her 100 TL yatırımın 10 TL den 60 TL'ye kadar devlet, alacağından vazgeçerek yatırımcıya bırakıyor. Yatırımın bölgesine göre vergi indirimi yüzde 10'a, devlet katkısı da 100 TL'de 10 TL'ye kadar düşüyor. Henüz uygulanmakta olan 2009/15199 ve 2012-3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararlarda durum böyle.

İndirimli Kurumlar Vergisi uygulanacak yatırımlar

İndirimli vergi uygulanabilmesi için yapılacak yatırımın T.C Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü (Hazine Müsteşarlığı) tarafından teşvik belgesi olarak yapılması ve teşvik belgesinin de "bölgesel-sektörel veya büyük ölçekli yatırım" olması gerekiyor.

Belgenin kapanması gerekir mi?

Bunun yanında zayıf olasılık olmakla birlikte teşvik belgesinin kapanmış olma şartı aranır ise (Sigorta Prim Desteğinde olduğu gibi) bilindiği gibi kapanış işlemleri için tüm hazırlık yapıp müracaat yapılsa bile, belge kapatma işlemi için fiili ekspertiz işlemi 6 ay - 1 yıl gibi zamana yayılabilmektedir.

Benzer durum da Sigorta Primi İşveren Desteği konusunda vardır. Toplam harcama üzerinden (6. Bölgede sınır yok) yüzde 10-35 arası oranda da sigorta primi işveren desteği, yatırımcı firmaya verilmektedir. İşte tüm bunlardan dolayı teşvik belgelerinin tamamlama vizesi işlemleri, doğru yapılmalı, yatırım harcamaları doğru yansıtılmalıdır.